

Asia: VN/11304/2024-VM-28

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi vuoden 2026 tuloveroasteikosta ja tuloverolain muuttamisesta sekä eräiksi muiksi verolaeiksi

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Hallitus päätti kevään kehysriihessä keventää tuloverotusta ostovoiman vahvistamiseksi ja työn kannustimien parantamiseksi. Ansiotuloverotuksen korkeimmat marginaaliveroasteet alennettaisiin noin 52 prosenttiin. Pieni- ja keskituloisten verotusta kevennetään muuttamalla työtulovähennystä ja korottamalla lapsikorotusta. Verotusta kiristetään poistamalla työmarkkinajärjestöjen jäsenmaksujen verovähennyskelpoisuus.

Matkailu- ja Ravintolapalvelut MaRa ry kannattaa tuloverotuksen keventämistä. Nykyisen vaikean taloustilanteen muuttamiseksi on pyrittävä korkeaan työllisyysasteeseen, vahvempaan tuottavuuteen ja ostovoiman kasvattamiseen. Verotuksella on tärkeä merkitys tämän tavoitteen saavuttamiseksi. Verotuksen rakenteen on oltava työn tekemistä ja talouskasvua tukevaa. Talouden kasvu perustuu yhä enemmän inhimilliseen pääomaan, minkä vuoksi tuloveroa koskevat ratkaisut ovat tärkeitä.

Työmarkkinajärjestön jäsenmaksujen vähennysoikeuden poistaminen voi heikentää nykyistä suomalaista neuvottelujärjestelmää. Kyselyjen mukaan viidesosa ammattiliittojen jäsenistä harkitsee liitosta eroamista muutoksen jälkeen. Muutos voi vaikuttaa myös yrittäjäjärjestöjen jäsenten jäsenyyttä koskevaan harkintaan.

Marginaaliveron alentaminen

Tuloveron alentamista koskevissa arvioissa monet kommentoijat ovat korostaneet valtion verotulojen alentumista. Verotuksen vaikutukselle kasvuun, tuottavuuteen ja työllisyyteen ei ole juuri annettu merkitystä. Uusi tutkimus antaa erilaisen kuvan verotuksen vaikutuksista.

Ansiotulon verotus Suomessa on keskituloisista alkaen kansainvälisesti kireää. Veronmaksajien palkkavertailusta (19.12.2024) selviää, että suomalaista keskipalkkaa eli 50 000 euroa vuodessa ansaitsevan veroprosentti on meillä reilu kolme prosenttiyksikköä korkeampi kuin eurooppalaisissa vertailumaissa keskimäärin. Suomi on tällä palkkatasolla kaikkien vertailumaiden kuudenneksi kirein verottaja. Palkansaajan tuloverotus on Suomessa kireämpää kuin Ruotsissa kaikilla neljällä vertailun tulotasolla. Vertailun suurituloisimpien marginaaliveroprosentti on Suomessa toiseksi korkein Belgian jälkeen.

Kansainvälisissä tutkimuksissa on osoitettu veroprogression aiheuttamia ongelmia talouskasvulle ja työllisyydelle. Kireä verotus voi lyhyellä aikavälillä vähentää tehtyjen työtuntien määrää ja halukkuutta osallistua työmarkkinoille. Korkean progression maa voi menettää työpaikkoja muihin maihin verrattuna eniten korkeapalkkaisilla toimialoilla. Progressio vähentää korkeapalkkaisten työpaikkojen määrää ja heikentää kilpailutilannetta muillakin aloilla, joiden työllisyysaste riippuu korkeapalkkaisten työpaikkojen tuottamista tuloksista.

Suomessa ETLA tarkasteli vuonna 2024 korkeiden rajaveroasteiden vaikutuksia taloudelliseen toimeliaisuuteen ja työllisyyteen. Tutkimus osoitti, että korkeat rajaveroasteet voivat heikentää taloudellista toimeliaisuutta ja samalla heikentää julkista taloutta Suomessa. Tutkimuksen perusteella näyttää siltä, että korkeat rajaveroasteet ovat suurempi ongelma kuin aikaisemmin on arvioitu.

Hallituksen esityksen perusteluissa viitataan tutkimuksiin, joissa on arvioitu verotettavan tulon joustoa. Jousto kuvaa sitä, kuinka monta prosenttia työnteko, jota tyypillisesti mitataan tuloina, muuttuu kun verotuksen jälkeen käteen jäävä tulo muuttuu yhdellä prosentilla. Tulosten mukaan ylimpien marginaaliverojen alentaminen parantaa kannustimia työntekoon, yritteliäisyyteen ja henkisen pääoman kasvattamiseen, ja se vaikuttaa työn määrän lisäksi työnteon tehokkuuteen.

MaRa pitää ylimpien marginaaliverojen alentamista perusteltuna kasvun, tuottavuuden ja työllisyyden edistämiseksi.

Pieni- ja keskituloisten verotuksen keventäminen

Hallitusohjelman mukaan työn vastaanottamisen kannustimien parantamiseksi ansiotuloverotusta kevennetään painottaen kevennystä pieni- ja keskituloisiin korottamalla työtulovähennystä. Kevennyksen suuruus koko hallituskaudella on 405 miljoonaa euroa, josta vuoden 2026 verotuksessa tehtävän kevennyksen osuus on noin 100 miljoonaa euroa. Hallitusohjelman mukainen työn verotuksen kevennys ehdotetaan toteutettavaksi korottamalla työtulovähennystä.

Hallitus päätti kevään kehysriihessä kasvattaa työtulovähennyksen lapsikorotusta noin 100 miljoonalla eurolla vuodesta 2026 alkaen alaikäisten lasten huoltajien työnteon kannustimien parantamiseksi. Tähän perustuen työtulovähennyksen lapsikorotusta ehdotetaan korotettavaksi nykyisestä 50 eurosta 105 euroon per lapsi.

MaRa kannattaa esityksiä. Työn vastaanottamisen edistäminen on matkailualalle tärkeä tavoite. Kuluttajien ostovoiman parantaminen talouden elpyessä tukee talouden kasvua.

Työmarkkinajärjestöjen jäsenmaksujen vähennyskelpoisuuden poistaminen

Yrityksen yritystoiminnan edistämiseen tähtäävälle järjestölle maksamat jäsenmaksut ehdotetaan säädettäväksi vähennyskeltottomiksi, jos järjestöllä on mahdollista sen omien sääntöjen mukaan olla työmarkkinatoimintaa koskevia tavoitteita. Jäsenmaksut olisivat kokonaan vähennyskeltottomia, vaikka järjestö tarjoaisi jäsenilleen jäsenmaksua vastaan muitakin palveluita kuin työmarkkinatoimintaan liittyvää edunvalvontaa.

Esitetty vähennysrajoitus kohdistuu muuhunkin elinkeinoelämän järjestöjen toimintaan kuin työmarkkinatoimintaan. Esitystä perustellaan sillä, että eri toimintoihin liittyviä kuluja ei pystytäkään erittelemään, ja että esitetty vähennysoikeus vastaa työntekijäjärjestöille syntyvää tilannetta. MaRa kannattaa sitä, että lakiesitys asettaa elinkeinoelämän järjestöt tasapuoliseen asemaan.

Vähennysoikeuden rajoittaminen heikentää nykyistä neuvottelujärjestelmää, mikä voi olla yritysten kannalta heikennys nykyiseen tilanteeseen. Esityksessä tunnistetaan tämä mahdollisuus ja viitataan norjalaiseen tutkimukseen järjestäytymisasteesta. Tutkimuksen mukaan yritykset menestyvät paremmin, kun työntekijöiden järjestäytymisaste eli ammattiliittoon kuulumisen on korkeampi. Liittoon kuulumisella havaittiin olevan selkeä ja myönteinen vaikutus yritysten tuottavuuteen.

On hyvä, että perusteluissa todetaan, että ehdotettu sääntely ei vaikuttaisi yritysten järjestöiltä hankkimien koulutus-, neuvonta- tai muiden vastaavien palvelumaksujen vähennyskelpoisuuteen, jos kysymys olisi yksilöidystä palveluista.

MaRa esittää, että nyt tehtävän lain muutoksen yhteydessä omaehtoisen liikunta- ja kulttuuritoiminnan verovapaan edun määrää korotetaan kuluttajahintaindeksin muutosta vastaavasti vuoden 2026 alusta lukien 550 euroon ja sen piiriin otetaan uusina palveluina ravintoloissa järjestettävät elävän musiikin keikat, huvipuisto- ja eläintarhakäynnit, kaikki messutapahtumat ja käynnit yleisissä saunoissa. Korotus olisi palvelualoihin kohdistuva kasvutoimi, joka ei aiheuttaisi negatiivisia vaikutuksia valtiontaloudelle.

Aittoniemi Veli-Matti
Matkailu- ja Ravintolapalvelut MaRa ry